

A hazai vállalkozások pénzügyi helyzetének percepciója és a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklését célzó állami intézkedésekben való részesedés 2021 áprilisában

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) elemzésében a hazai vállalkozások pénzügyi helyzetének percepcióját és a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklését célzó állami intézkedésekben való részesedését vizsgálja. Az elemzésben szereplő adatok a GVI legfrissebb féléves konjunktúrafelvételéből származnak: 2021 áprilisában összesen 2790 hazai vállalkozást kérdeztünk meg pénzügyi helyzetéről és az állami támogatások igénybevételéről.

A 2021. áprilisi adatfelvétel eredményei szerint Magyarországon az üzleti bizalom szintje a 2020. tavaszi mélypontot követően folyamatosan javuló tendenciát mutat, 2020 októberéhez képest a Féléves Konjunktúramutató +14-ről +28 pontra nőtt. Megállapítható ugyanakkor, hogy a 2020. áprilisi súlyos mélypontot megelőzően legutóbb 2014-ben, vagy azt megelőzően volt a jelenlegi szinthez hasonlóan alacsony a Féléves Konjunktúramutató értéke.¹

A vállalkozások pénzügyi helyzete a koronavírus-járvány harmadik hullámának időszakában

Pénzügyi kötelezettségek teljesíthetősége

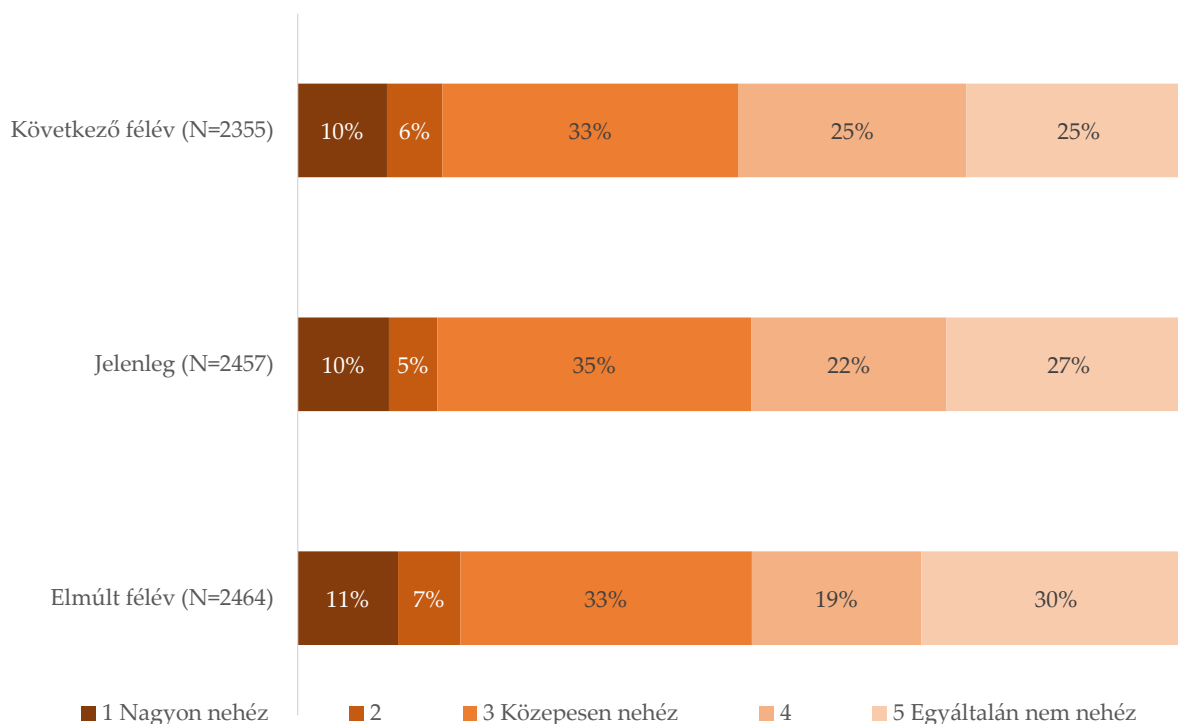
Az elmúlt félévre, 2021. áprilisa és a következő félévre vonatkozóan a vállalkozások hasonlóan ítélik meg a pénzügyi kötelezettségek teljesíthetőségét. A cégek **negyede-harmada számára egyáltalán nem jelent nehézséget a pénzügyi kötelezettségek teljesítése egyik vizsgált időszak folyamán sem, további egyharmaduk számára pedig ez közepes nehézséget okoz.** Összességében mindegyik időszak esetén a vállalkozások több, mint 80 százaléka számára legfeljebb közepes nehézséget jelentett a pénzügyi

kötelezettségek teljesítése. A vállalkozások **egyötöde számára ugyanakkor folyamatosan súlyos nehézséget jelent a pénzügyi kötelezettségeiknek való megfelelés.**

Ágazatok szerint legkevésbé az ipari cégek szembesültek problémákkal a pénzügyi kötelezettségeik teljesíthetősége szempontjából, és legkevésbé ezek a cégek számítanak nehézségekre. A szolgáltató cégek körében kiemelkedően a legmagasabb azon vállalkozások aránya, amelyek számára nagy nehézséget jelent a pénzügyi kötelezettségek teljesítése.

¹ [Javuló üzleti helyzet, jelentősen eltérő várakozások - Az MKIK GVI 2021. áprilisi féléves konjunktúrafelvételének eredményei / GVI](#)

1. ábra: A pénzügyi kötelezettségek teljesíthetősége

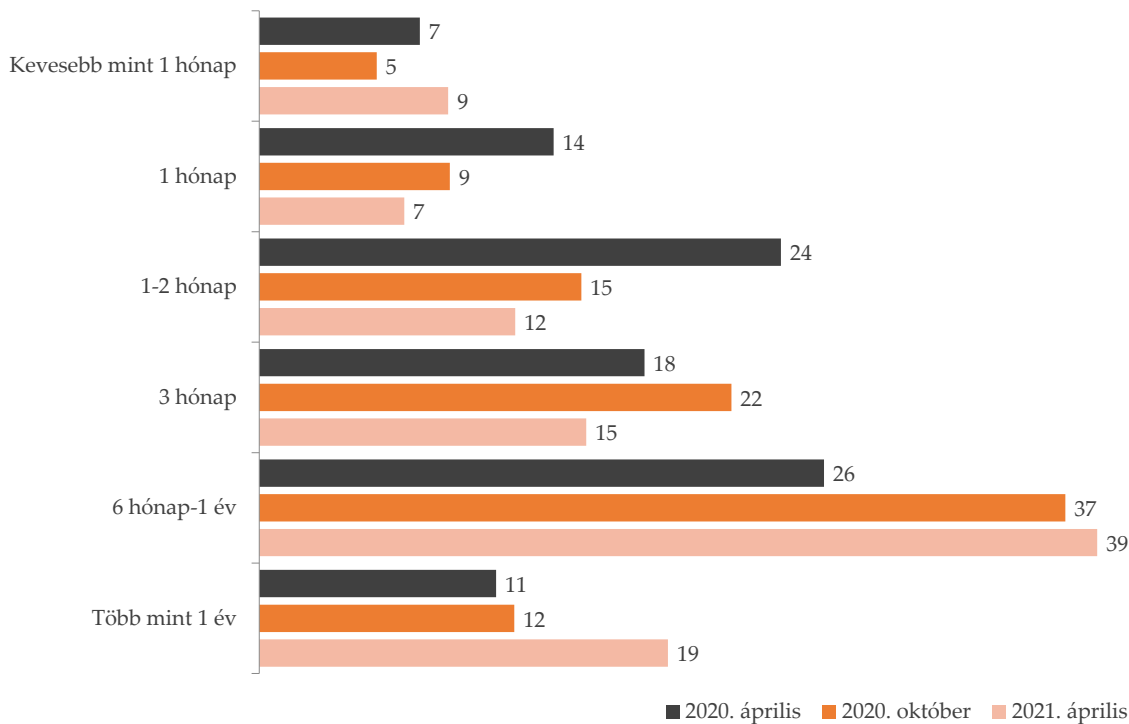
Forrás: GVI 2021

Pénzügyi tartalékok szintje

A tavalyi adatfelvételekhez képest 2021. áprilisban a tartalékok szempontjából jobbnak ítélik pénzügyi helyzetüket a vállalkozások. Különösen jelentős változás, hogy a korábbi 11, illetve 12 százalékos aránnyal szemben 2021 áprilisában már a vállalkozások közel ötöde (19 százalék) arról számolt be, hogy tartalékai több, mint egy évre elegendőek a pénzügyi kötelezettségek teljesítéséhez az érvényben lévő járványügyi korlátozásokat figyelembe véve. A hazai vállalkozások közel harmada (28 százalék) azonban jelenleg is legfeljebb 2 hónapra, közel fele (43 százalék) pedig legfeljebb 3

hónapra elegendő saját tőkével rendelkezett a koronavírus-járvány harmadik hulláma idején érvényben lévő járványügyi korlátozások időszakában a velük szemben fennálló pénzügyi követelések teljesítéséhez. 2020 áprilisában azonban ezek az arányok még rendre 45 százalék, illetve 63 százalék voltak. Ehhez hasonlóan, a tavalyi adatokkal összevetve 2021. április folyamán lényegesen magasabb azoknak a cégeknek az aránya is, amelyek legalább 6 hónapig tudták alkalmazotti létszámukat fenntartani a koronavírus-járvány harmadik hullámában érvényben lévő korlátozásokat figyelembe véve.

2. ábra: Pénzügyi kötelezettségek teljesíthetősége – pótlólagos külső források nélkül – járványügyi korlátozások esetén, százalék, N_{2020. április}=2541, N_{2020.október}=2420, N_{2021. április}=2120

Forrás: GVI 2021

A piacról való kilépés és a tevékenység felfüggesztésének kockázata

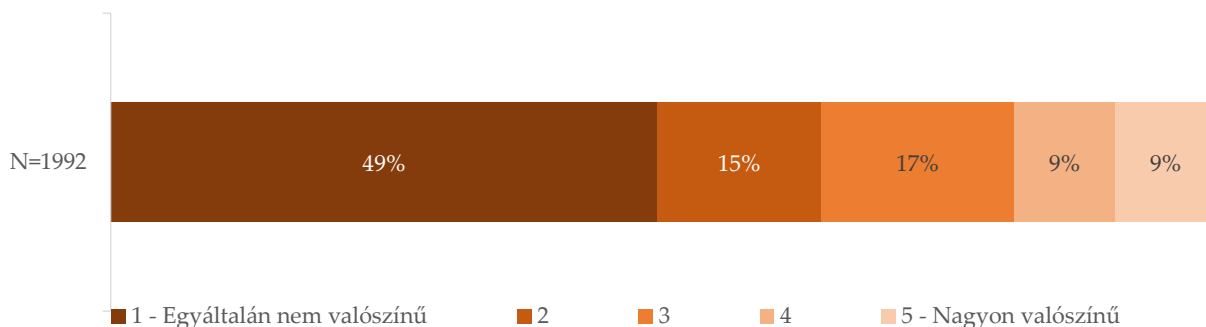
Annak érdekében, hogy áttekintést kapjunk arról, hogyan ítélik meg a vállalatvezetők a csőd-kockázat szintjét saját tevékenységi területükön, megkérdeztük a válaszadókat, milyen mértékben számítanak arra, hogy az azonos ágazatba tartozó, hasonló tevékenységet végző versenytársaik a következő félév folyamán kilépnek a piacról, felfüggesztik tevékenységüket. Ennek alapján a vállalatvezetők közel fele (49 százalék) egyáltalán nem tartja valószínűnek versenytársaik piaci kilépését a közeljövőben, míg mindössze 9 százalékuk tartja nagyon valószínűnek, hogy lesz olyan versenytársa, amely felfüggeszti tevékenységét a 2021. április–2021. október közötti időszak folyamán. Azok, akik nem zárták ki, hogy

előfordulhat versenytársaik piaci kilépése, átlagosan úgy vélik, hogy a versenytársaik 16 százaléka felfüggesztheti fel a tevékenységét, azaz arra számítanak, hogy minden hatodik hasonló tevékenységet végző cég érintett lehet ebben.

Legkevésbé az építőipari cégek vezetői számítanak versenytársaik piaci kilépésére a következő hónapok folyamán, míg leginkább a szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások vezetői tartják valószínűnek, hogy közvetlen versenytársaik felfüggesztik tevékenységüket a következő fél évben.

Általában megállapítható tendencia, hogy az éves nettó árbevétel és a foglalkoztatotti létszám emelkedésével párhuzamosan a vállalkozások vezetői kevésbé tartják valószínűnek, hogy közvetlen versenytársaik felfüggesztik tevékenységüket a következő fél évben.

3. ábra: A következő félév folyamán az azonos ágazatba tartozó versenytársak piacról való kilépésének megítélése

Forrás: GVI 2021

A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos állami intézkedések

A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos állami intézkedések igénybevétele

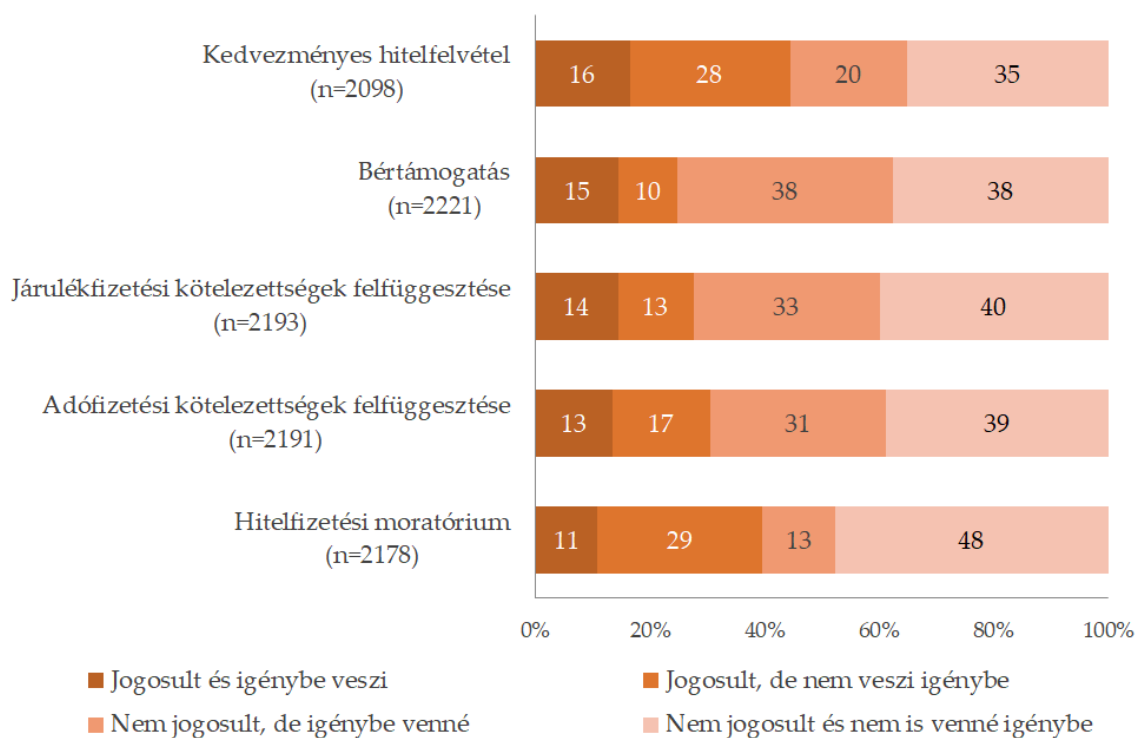
A koronavírus-járvány enyhítését célzó állami intézkedések kapcsán öt konkrét eszköz (kedvezményes hitelfelvétel, bértámogatás, járulékfizetési kötelezettség felfüggesztése, adófizetési kötelezettség felfüggesztése, hitelfizetési moratórium) esetén vizsgáltuk a cégek jogosultságát, illetve az egyes eszközök igénybevételét a kutatás időpontjában (2021. április), valamint az azt megelőző egy évben.

A vizsgált időszakban a vállalkozások legnagyobb arányban kedvezményes hitelfelvételre, illetve hitelfizetési moratóriumra voltak jogosultak. 2021 áprilisában a legtöbb cég a kedvezményes hitelt vette igénybe (16%), a legkevesebben (11%) pedig a hitelmoratórium lehetőségével éltek az elérhető támogatási formák közül. A felvételt megelőző egy évben a bértámogatás igénybevétele volt a leggyakoribb (17%), míg a kedvezményes hitelfelvétel a legritkább (12%).

Mind 2021 áprilisában, mind az azt megelőző egy évben a vizsgált támogatások leginkább a kis- és középvállalkozásokat érintették, míg legkevésbé a 10 fő alatti mikrovállalkozásokat és a 250 fő feletti nagyvállalatokat.

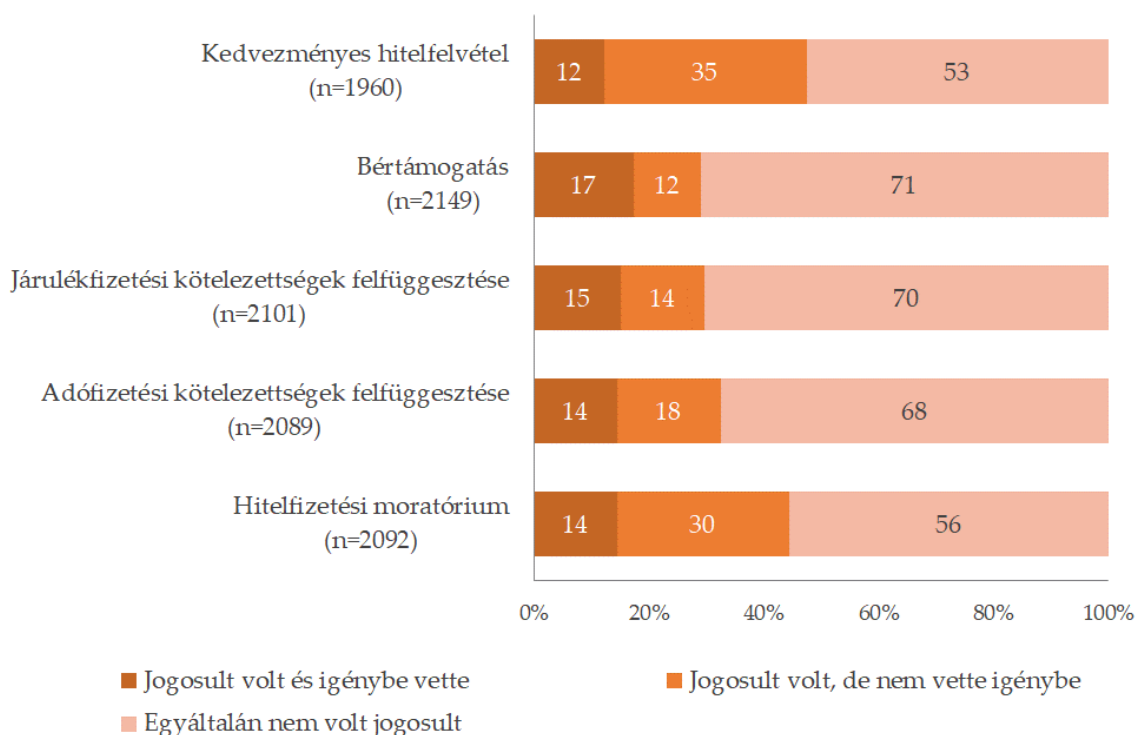
A kereskedelmi és egyéb szolgáltatási területen működő vállalatok körében 2021 áprilisában nagyobb volt a jogosultak és az igénybe vevők aránya is (a kedvezményes hitelfelvétel és a hitelfizetési moratórium kivételével), mint az ipari és építőipari cégek körében. Az adatfelvételt megelőző egy évben az ipari cégek a hitelfizetési moratóriumot magasabb arányban vették igénybe, mint 2021 áprilisában, a kereskedelmi cégek esetében a hitelfizetési moratórium, az egyéb szolgáltatást nyújtó vállalatok esetében pedig a járulékfizetési kötelezettségek felfüggesztése kapcsán mondható el ugyanez. Az építőipari vállalkozásokra viszont kevésbé volt jellemző a hitelfizetési moratórium és a bértámogatások igénylése.

4. ábra: A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos állami intézkedések igénybevétele 2021. áprilisban, százalék

Forrás: GVI 2021

5. ábra: A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos állami intézkedések igénybevétele 2020. március és 2021. március között, százalék

Forrás: GVI 2021

A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos állami intézkedések megítélése

A cégek több mint egyharmada (36%) egyáltalán nem tartja elegendőnek, 5 százalékuk pedig kifejezetten károsnak tartja a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos eddigi állami intézkedéseket. Mindössze a cégek 5 százaléka nyilatkozott úgy, hogy teljes mértékben elegendőek az eddig bevezetett állami intézkedések.

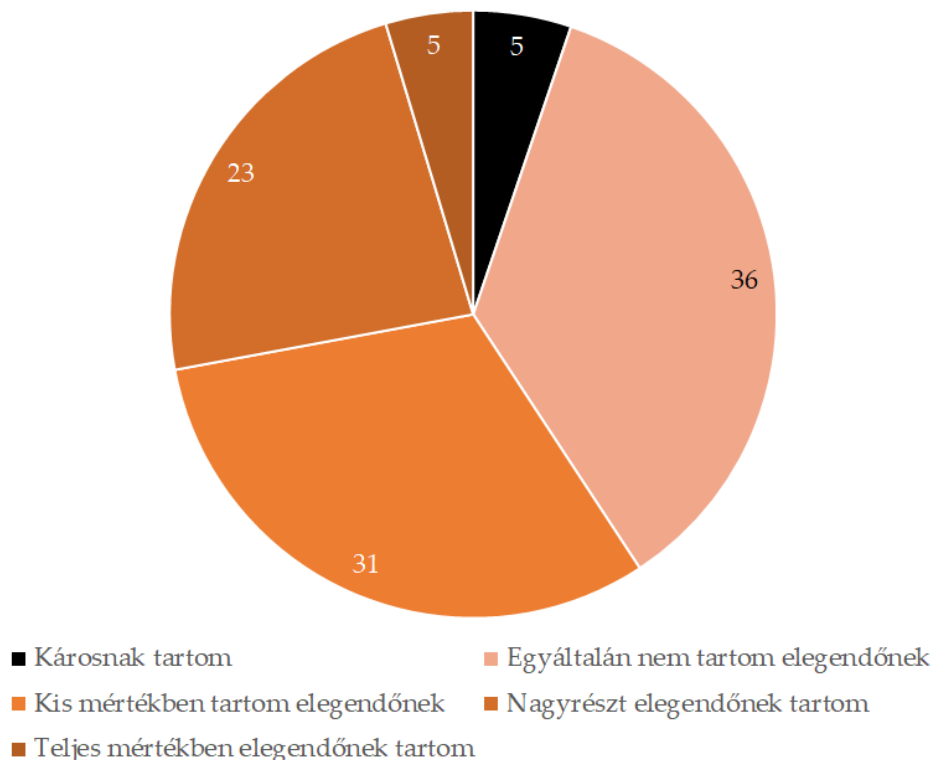
Az árbevétel növekedésével együtt jár az intézkedések kedvezőbb megítélése. Ehhez hasonlóan, minél kisebb létszámmal működik egy cég, annál inkább valószínűbb, hogy kedvezőtlenebbül ítéli meg az állami

intézkedéseket, a 10 fő alatti mikro-vállalkozások esetében figyelhető meg a legnagyobb mértékű elégedetlenség.

A kereskedelemmel foglalkozó és az egyéb szolgáltatásokat nyújtó vállalatok, azaz azok a cégek, amelyeket a járványhelyzet miatti korlátozások nagyobb mértékben érintettek, némiképp kedvezőtlenebbül ítéli meg az eddigi állami intézkedéseket, mint az ipari és építőipari cégek.

A válaszok alapján egyértelműen kijelenthető az is, hogy a tisztán hazai tulajdonú cégek lényegesen elégedetlenebbek az állami intézkedésekkel, mint a (részben) külföldi tulajdonban lévő vállalatok.

6. ábra: A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos állami intézkedések megítélése 2021. áprilisban, százalék, N=2301

Forrás: GVI 2021

A felsorolt intézkedésekkel 2021 áprilisában azok a cégek voltak a legelégedetlenebbek, amelyek nem jogosultak ugyan, de igénybe vennék az adott segítséget, illetve azok, amelyek 2020 március és 2021 március között egyáltalán nem voltak jogosultak az

intézkedések igénybevételére. Nagyobb mértékű a kedvezőtlen értékítélet az állami segítséget igénybe vevők körében is, míg a legkedvezőbb értékelés azon cégek körében tapasztalható, amelyek nem veszik igénybe a lehetőségeket.

7. ábra: A koronavírus-járvánnyal kapcsolatos állami intézkedések megítélése 2021. áprilisban a szerint, hogy ekkor igénybe vettek-e valamilyen támogatási formát, százalék

Forrás: GVI 2021

Nemzetközi tendenciák

A termelési, fogyasztási és foglalkoztatási helyzet alakulása egyes, nemzetközileg fontos gazdaságokban, összehasonlítva a szakértői várakozásokkal és a megelőző időszakokkal.

		Vonatkozósi időszak	Tényadat	Várakozások	Előző időszak
	Munkanélküliségi ráta	(június)	5,9%	5,9%	5,9%
Németország	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(június)	65,1	64,9	64,4
	IFO üzleti bizalmi index ¹	(június)	101,8	104,0	99,2
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	(június)	113,0		108,0
	Munkanélküliségi ráta	(június)	5,9%	5,7%	5,8%
USA	CB fogyasztói bizalmi index	(június)	127,3	119,0	120,0
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(június)	62,1		62,6
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(június)	50,9	50,8	51,0

¹ <https://www.ifo.de/en/survey/ifo-business-climate-index>

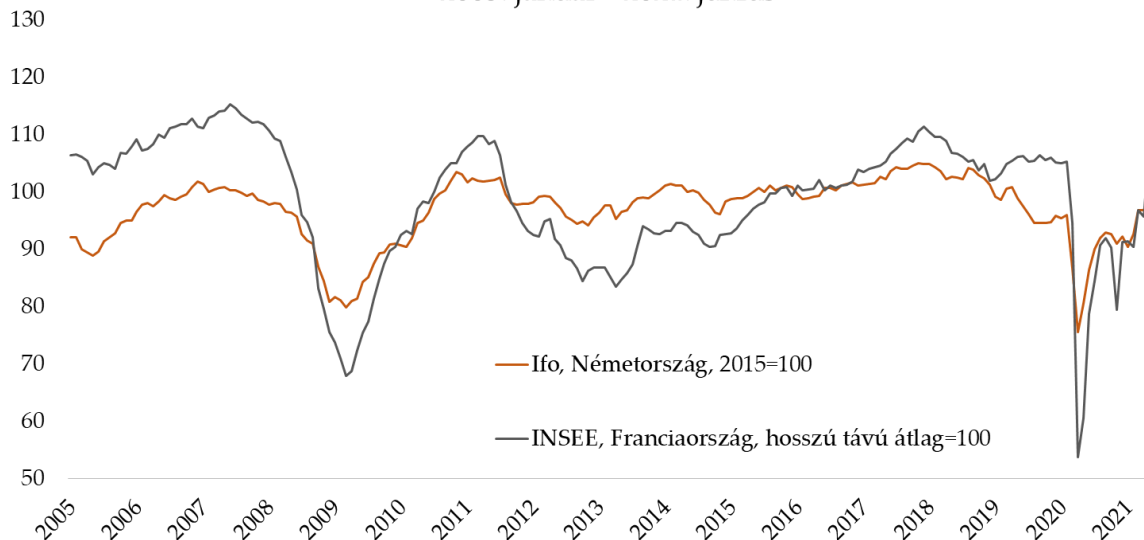
² <http://www.insee.fr/en/themes/indicateur.asp?id=105>

További adatok forrása: <https://www.bloomberg.com/markets/economic-calendar>

Németországban az IFO üzleti bizalmi index értéke nőtt májushoz képest. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) az előző hónaphoz képest szintén nőtt. Németországban a munkanélküliségi ráta értéke nem változott. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi index értéke jelentősen nőtt az előző hónaphoz képest. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index értéke nőtt az előző hónaphoz képest, és jobban teljesített a vártnál. Az amerikai feldolgozóipari beszerzési menedzserindex értéke csökkent májushoz viszonyítva. A munkanélküliségi ráta gyakorlatilag ugyanaz maradt az előző hónaphoz képest. A kínai beszerzési index értéke kis mértékben csökkent az előző hónaphoz képest.

Üzleti bizalmi indexek alakulása hosszú távon

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján, 2005. január - 2021. június

Forrás: www.ifo.de, www.insee.fr

Kapcsolat

Cím: MKIK GVI

1054 Budapest, Szabadság tér 7.

Tel: 235-05-84

e-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>

Készítette:

Horváth Ágoston elemző, GVI

Széll Krisztián elemző, GVI

Tóth Katalin, elemző GVI

Kutatásvezető:

Nábelek Fruzsina

ügyvezető, MKIK GVI

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,

2021.június, Budapest,

2021-07-15